

REVISTA ▶ REPORTATGE

La catedràtica Maria Nunes publica el tercer títol d'una col·lecció de llibres de rutes que conviden a descobrir els paisatges vitals i literaris d'escriptors catalans vinculats a la ciutat de Barcelona. En aquesta obra que publica Meteora, l'autora proposa gaudir caminant pels paisatges urbans de Santiago Rusiñol, Víctor Català/Caterina Albert, Salvador Espriu i Marta Pessarrodona. **Text i fotos: Toni Mata i Riu**

Llibres

LA LITERATURA ES CAMINA

EL LLIBRE

RUSIÑOL, V. CATALÀ, ESPRIU, PESSARRODONA
RUTES LITERÀRIES
DE BARCELONA, VOL. 3

AUTORA
Maria Nunes
(Il·lustracions
de Josep M. Farré)

METEORA. 18 EUROS. 224 PÀGINES

Llegir i caminar són, aparentment, dues activitats incompatibles. Però Maria Nunes fa anys que demostra que qualsevol lector pot penetrar en l'univers de Rodoreda, Roig o Vinyoli seient plàcidament a llegir les seves obres o calçant-se unes sabates còmodes i trepitjant el carrer. El darrer fruit d'aquesta convicció és el tercer volum de la sèrie *Rutes literàries de Barcelona*, dedicat a Santiago Rusiñol, Víctor Català, Salvador Espriu i Marta Pessarrodona.

«Cada llibre té un fil que lliga les rutes», explica Nunes, barcelonina de soca-rel i catedràtica de Literatura Catalana. En el primer volum, que recorria la Barcelona de Teresa Juvé, Narcís Oller, Josep M. de Sagarra i Montserrat Roig, el vincle comú era «la ciutat que ens ensenyen les novel·les», i en el segon –Salvat-Papasseit, Pla, Rodoreda i Capmany–, «vaig ampliar la mirada a altres gèneres com la poesia i la prosa de no ficció». En aquesta ocasió, Nunes mostra «la construcció del relat mític de la ciutat», que «cobra un protagonisme claríssim a través dels quatre autors».

A més, sobretot en el cas dels tres que ja fa temps que no són entre nosaltres, «els escriptors van destacar com a creadors de personatges, el principal dels quals eren ells mateixos». Es fa obvi en el cas de Caterina Albert, que va adoptar el nom masculí de Víctor Català per superar els obstacles que la seva època imposava a les dones. Rusiñol, per la seva part, encarna «el mite de l'artista modernista, l'artista bohemí», i en el llibre s'explica que el primer Cau Ferrat no va ser el de Sitges sinó el que va obrir portes al carrer Muntaner.

El lector té l'oportunitat de conèixer la vida i l'obra dels quatre autors passejant per la Gràcia d'Espriu –«diferent a la de Rodoreda»–, l'Eixample on s'estava Caterina Albert quan baixava de l'Escala a Barcelona i per on transcorre una part de la novel·la *Un film (3000 metres)*, la Ribera de Rusiñol i el seu senyor Esteve i el Guinardó de Pessarrodona, des d'on s'albiren unes vistes esplèndides de la ciutat que van fer exclamar a la poetessa de Terrassa «Estimo la ciutat perquè estimo / sempre, per sempre més, s'hi guanya», en el poema *L'amor a BCN*.

Hí haurà un quart llibre de rutes? Segur que sí. Autors com Vinyoli, Marçal, Barbal i Perucho esperen el seu torn.

QUATRE PAISATGES LITERARIS DE BARCELONA

SALVADOR ESPRIU

► **GRAN VIA DE LES CORTS CATALANES.** Ricard Salvat i Maria Aurèlia Capmany van fundar l'Escola d'Art Dramàtic Adrià Gual el 1960, una institució amb voluntat renovadora que tenia la seva seu a la cúpula del Coliseum. Aquell mateix any, en aquest espai que s'alça majestuós al centre de Barcelona, s'hi va estrenar *La pell de brau*, «el primer dels muntatges èpics basats en textos de Salvador Espriu dirigits per Ricard Salvat», tal com explica Maria Nunes. Aquella crítica en format teatral sobre la incapacitat hispana per reconèixer els pobles de la península ressona en la Catalunya d'avui en dia. En els anys següents, a la cúpula s'hi van representar altres peces d'Espriu.

SANTIAGO RUSIÑOL

► **LA RIBERA.** La placa que llueix a la façana del número 37 del carrer Princesa recorda que aquí hi va néixer l'autor de *L'auca del senyor Esteve*. Uns metres més enllà, a la plaça La Puntual, nom que remet a la botiga de vetes i fils de la popular obra de Rusiñol, hi llueix un bust de l'artista que estava situat a Montjuïc abans de les obres olímpiques. Tal com explica Nunes, diferents espais situats al barri de la Ribera tenen a veure amb la biografia de Rusiñol, qui en l'esmentada novel·la, posteriorment versionada com a peça teatral, parla de l'estudi del carrer Flassaders que tenia «com a única claror la que entrava d'una finestra que donava damunt d'un pati».

MARTA PESSARRODONA

► **GUINARDÓ.** La cambra pròpia que reclamava Virginia Woolf la va trobar Pessarrodona al capdamunt del costerut carrer Gènova, concretament en el número 25, l'anomenada Casa Fullà. «Jo no sabia que Barcelona era un objectiu, però Barcelona era l'objectiu. Un destí no pas d'addicció ciutadana sinó, en definitiva, la cambra de la meua pròpia cambra», va escriure la poetessa. El barri es va convertir en escenari vital i literari d'una autora que va dedicar al seu racó barceloní poemes com «Aquell estiu al Guinardó». Nunes recomana també aturar-se en punts de l'avinguda de la Mare de Déu de Montserrat des d'on es gaudeix d'unes vistes espectaculars de la ciutat.

VÍCTOR CATALÀ

► **EIXAMPLE.** El portal de la fotografia correspon al 250 del carrer València. O, per dir-ho sense la fredor dels números, és l'entrada de la Casa Manuel Verdú Feliu, on la família de Caterina Albert, àlies Víctor Català, «sobretot hi eren a l'hivern. Els estius normalment els passaven a l'Escala», ens explica Nunes citant un passatge de la biografia elaborada per Irene Muñoz. «A Barcelona no escribia; quan escribia era a l'Escala, hont res me distreia de les meves coses», va deixar escrit Albert en una nota que cita la mateixa Muñoz i que recull l'autora del llibre de rutes. L'Eixample és un escenari on la vida i la literatura de Caterina Albert s'entrecruen.